

SIKÇA SORULAN SORULAR

Turunçgil uzun antenli böceği (TUB) (*Anoplophora chiensis*)

1- Kısa bilgi

Turunçgil uzun antenli böceği (TUB) karantinaya tabi bir zararlıdır.

Turunçgil, fındık, elma, armut, kiraz, akçaağaç, kızılağaç, huş ağacı, gürgen, kayın, çınar, dağ muşmulası, kavak, söğüt, karaağaç türleri ve atkestanesi en önemli konukçuları arasındadır.

Fidan/ ağaçların ölüme yol açan, kimyasal mücadelesi olmayan, yayılma olasılığı yüksek, tahripkar bir zararlı organizmadır.

TUB'un ölkemize girişini ve yayılmasını engellemek ile alınacak tedbirlerin belirlenmesine ilişkin "Ani Meşe Ölümü Ve Çam Çıralı Kanser Hastalığı İle Turunçgil Uzun Antenli Böceği ve Kestane Gal Arısı Mücadelesi Hakkında Yönetmelik" Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

Toplum bilincinin artırılması amacıyla, zararlının tanınması, zarar şekli ve mücadelesi hakkında afiş ve liflet hazırlanmıştır.

2- Neden önemlidir?

- **Birçok ağaca zarar verir.** Turunçgil, fındık, elma, armut, kiraz, akçaağaç, kızılağaç, huş ağacı, gürgen, kayın, çınar, dağ muşmulası, kavak, söğüt, karaağaç türleri ve atkestanesi en önemli konukçuları arasındadır. Bu ağaçlar ülke ekonomisi için stratejik öneme sahip bitkiler arasında yer almaktadır.
- **Ağaçları öldürür.** TUB, gövde ve dallar içinde tünel açar ve ağacı zayıflatarak öldürür.
- **Orman hayatını bozar.** Birçok farklı ağaç türünde zararlı olduğu için orman ekosistemini önemli ölçüde bozabilir.
- **Kimyasal (ilaçlı) mücadelesi yok.** Geçici ruhsat alan bitki koruma ürünleri olmakla birlikte, şu anda mücadele için kimyasal veya biyolojik kontrol yöntemi yoktur.
- Bu zararlıyı yok etmek için binlerce ağaç yok edilmiştir.

3- Neye benziyor?

Erginleri siyah renkli ve üzeri beyaz noktalıdır. Boyları 20 - 40 mm arasında değişmektedir.

Erginlerin ağaçtan çıkış delikleri

Yumurtası

Larva

4- TUB ana vatanı neresidir?

Çin, Kuzey Kore, Japonya ve Güney Kore'dir. Bu ülkelerde hala yaygın bir zararlıdır. Çin ve Japonya'dan Almanya ve Hollanda'ya yayılmıştır.

5- Hangi illerde tespit edildi?

Ülkemizde ilk kez 2014 yılında İstanbul'da tespit edilmiş olup, zararlı ile bulaşık fidan ve ağaçlar imha edilmiştir.

Antalya ilinde 2016 yılında bir fidanlıkta tespit edilmiş ve fidanlar imha edilmiştir. Daha sonra tespit edilen ağaçlarda imha edilmiştir.

2017 yılında, Trabzon ili Maçka ilçesinde fındık alanlarında tespit edilmiş olup, ağaçlar imha edilmiştir.

Sakarya ilinde 2018 yılında süs bitkisi üretim alanında tespit edilmiş, fidanlar imha edilmiştir.

Diyarbakır ilinde 2021 yılında bir siteye ait bahçede tespit edilmiş, kontrol ve eradikasyon çalışmaları devam etmektedir.

Zararlının tespit edildiği alanlarda kontrol ve eradikasyon çalışmaları devam etmektedir.

6- Neden yok edilmeye çalışılıyor?

Ülkemizde yayılması durumunda bitkisel üretimde ve kentsel alanlardaki ağaçlarda ciddi zarara neden olabilir.

TUB şu anda kısıtlı bir alanda tespit edilmiş olup, eradikasyonu (imha) mümkün görülmektedir.

7- TUB nasıl yok edilir?

- **Karantina.** TUB'nin yayılmasını önlemek için bulaşık alan karantinaya alınır.
- **Bulaşık ağaçlar kesilip, imha edilir.** Tüm bulaşık ağaçlar kesilir, imha edilir.
- **Kimyasal mücadele.** TUB'ne karşı geçici kullanım izni verilen bitki koruma ürünleri ile ergin böceğe karşı ilaçlama yapılır.
- **Kapsamlı survey.** Bulaşık alanın çevresinde bulunan kamu ve özel mülklerdeki tüm konukçu bitkiler, Bakanlığımızın eğitimli teknik personeli tarafından incelenir. Ayrıca fidanlık kontrolleri yapılır.

8- Ülkemizde ne yapılıyor?

Tüm illerde konukçularının yetiştirildiği alanlarda Tarım ve Orman Bakanlığı teknik personeli tarafından survey yürütülmektedir. Bu amaçla survey talimatı hazırlanmıştır.

Zararlı organizmanın ülkemize girişini ve yayılmasını engellemek, tespit edildiği alanlarda alınacak tedbirlerin belirlenmesine ilişkin "Ani Meşe Ölümü ve Çam Çıralı Kanseri Hastalığı ile Turunçgil Uzun Antenli Böceği ve Kestane Gal Arısı Mücadelesi Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır.

İlgili mevzuat doğrultusunda TUB tespit edilen alanlarda kontrol ve eradikasyon çalışmaları yürütülmektedir.

Üreticilere yönelik liflet vb. bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Bakanlığımızca, karantina yaptırımları nedeniyle üretici tarafından imha edilen alanlarda, üreticilerin zararının telafi edilmesi amacıyla 2019 yılından itibaren destek ödemesi yapılmaktadır.

9- Siz ne yapabilirsiniz?

Ev, siteler, park ve bahçeler ve sokaktaki diğer ağaçları TUB belirtileri yönüyle kontrol edin.

- 1. Güneşli bir gün seçin.** Ergin böcek Mayıs'tan Ekim'e kadar aktiftir.
- 2. Ağacın** alt dalları ve gövdeyi zararlıının belirtileri açısından tarayın.
- 3. Uygun bir noktada durun,** gövdede ve dallarda zarar olup olmadığını ağacın en tepesine kadar yavaşça inceleyin.
- 4.** Ağacın çevresinde **hareket edin** ve 3. adımı tekrarlayın.
- 5.** Tüm ağaç incelenene kadar **4. adımı tekrarlayın.**
- 6. Bir TUB görürseniz,** onu bir kavanozun içine koyun. (TUB'un insanlara doğrudan bir zararı bulunmamaktadır). TUB zararına benzeyen bir şey görürseniz, sokak konumunu ve zararın ağaçta nerede olduğunu not edin. En yakın İl-İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne bildirin.